

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
A. E. Gauntlett
STRANGER AT THE WEDDING

Copyright © A. E. Gauntlett, 2024

This translation of STRANGER AT THE WEDDING is published by
VULKAN izdavaštvo by arrangement with Bloomsbury Publishing Plc.
All rights reserved.

Translation Copyright © 2024 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-05279-4

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

GOST
na
venčanju

A. E. GONTLET

Prevela Branka Stamenković

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2024.

Za Šaron i Šarlot

Nekada davno, ili bar tako priča kaže, bog vatre Hefest napravio je od gline prvu ženu i Zevsovu ćerku – Pandoru – i udahnuo joj život. Po Zevsovom nalogu, bogovi Olimpa su se okupili i zasuli je darovima jezika, lepote, osećanja i umešnosti. Međutim, i Zevs je imao dar za nju: dar znatiželje, kako bi stalno promatrala svet.

Na Zemlji se Pandora ubrzo zaljubila u Epimeteja, brata boga Prometeja – koji je Zevsu ukrao vatru – a Zevs je odlučio da oni treba da se venčaju. Tako je i bilo.

Kao venčani dar, Zevs je paru dao ukrašenu kutiju sa zaključanim poklopcem.

Ovo nikad ne smete otvoriti, rekao je Zevs. Obećajte mi.

Tako je i bilo. Obećali su mu.

Blagoslovena, ili pak prokleta darom znatiželje, Pandora bi zabrinjavajuće često razmišljala o kutiji. Otac joj je rekao da njen sadržaj nije prikladan za oči smrtnika. *Ali ja sam Zevsovo dete, razmišljala je. Da li sam ja, strogo govoreći, smrtnik?* Nije mogla da se odupre tom razmišljanju, sve dok se ono nije vezalo u čvor opsesije koja je postala neizdrživa. Molila je i preklinjala muža da joj dozvoli da otvori kutiju, ali je on to stalno odbijao.

Jedne noći, dok je Epimetej spavao, kradom je došla do kutije s ključem u ruci. *Baciću jedan brz pogled u kutiju i te misli će mi zauvek nestati iz glave. Jedan oštar okret ovog ključa i...*

Tako je i bilo.

A. E. Gontlet

Ključ je skliznuo u bravu i ona je oprezno podigla poklopac. Ali je odmah zažalila, jer su iz kutije, uz škripu i vrtlog dima, u svet pokuljale svakakve bolesti, muke, zla i patnje, svaka moguća muka ljudske prirode. Pandora je očajnički pokušavala da navede čudovišta nazad u njihov zatvor, ali uzalud.

Dok je ležala na podu i plakala, začula je tihi eho nekog zvuka u kutiji. Podigla je poklopac još jednom i ustuknula pod naletom čudesnog zraka svetlosti koji je obasjao i nju i svet. Ta sila nije bila ni zla ni ružna. Bila je prelepa.

Bila je to Nada.

PRVI DEO

DAN VENČANJA

Soba mi se pomera pod nogama, a dlačice na rukama su mi nakostrešene. U stomaku osećam veseli nemir.

„Dušo, uskoro će doći kola.“

Majka me stalno naziva dušom. Volela bih da to ne radi. To užasno prenemaganje počela je da ispoljava ubrzo nakon što mi je otac umro. Zbogom, sumorne, do poda duge haljine koje je nakon njegove smrti nosila šest meseci svaki dan; zbogom, cigare *montekristo*, koje je palila svako jutro u njegovu čast. Dobar dan, samački živote. Žurke, Altuzarine haljine, velike čaše džina povazdan u ruci. Stvarno ne znam šta joj je pa stalno ponavlja to *dušo*.

U životu postoje tri prilike da krenete iz početka: srednja škola, fakultet i razvod – ili udovištvo. Pretpostavljam da ona hvata poslednji voz i ne zameram joj zbog toga. Mada, i pored perioda provedenog u žaljenju, tek treba da pričamo o tome koliko nam mnogo nedostaje moj otac.

„Dušo...“

Moja sestra baca četku za rumenilo u svoju kutiju sa šminkom nakon što ga je upravo nanela na moje obraze.

„Mama, idi uzmi neko piće. Nervozna si.“

„Nisam *nervozna*.“ Izvlači tu reč kao što bi neko izvlačio čestitku iz koverta. „Zar ne smem biti uzbuđena što je neki muškarac konačno odlučio da se oženi *jednom* mojom ćerkom?“

Majka nikad nije sasvim prihvatila činjenicu da je Karen lezbijka. Jednom prilikom je moja sestra u Londonu pozvala svoju partnerku na večeru

povodom mog rođendana i sve to vreme majka je Hanu nazivala *Kareninom malom prijateljicom*. To jest, sve dok je konobarica nije upitala šta želi za desert. Karen je ogorčeno uhvatila jednu Haninu sisu i mirno i samopouzđano zatražila račun. Majka sada više Hanu uopšte i ne pominje.

„Možda bi bilo bolje da sačekaš u prizemlju...“, kaŕem dok nervozno pomeram stopala ispod haljine. Očekujem da majka skoči, iščupa radiator iz zida i baci ga kroz prozor, ali ona to ne čini. Samo je hladno i pribrano pogledala prvo mene, pa Karen, a potom tiho izašla iz sobe dok su joj kocke leda glasno zveketale u čaši.

„Danas si dobila besplatnu propusnicu za izlazak iz zatvora“, kaŕe Karen uz osmeh.

„Tek je deset sati, a već sam je iskoristila. Ceo dan je preda mnom... Ili ću ja ubiti nju, ili ona mene. Zar ne misliš?“

Karen se kikoće, a u oku joj se vidi blesak nekog sećanja dok iz svoje kutije za šminku vadi tamnocrveni ruŕ za usne i povlači prvu liniju na prevoju moje donje usne.

„A možda nešto malo više... ili malo manje...“

„Kurvanjski?“

„Htela sam da kaŕem odvažno, ali može i kurvanjski.“

Karen poseŕe za ruŕiĉasto-krem karminom. „Miruj.“

„Da, ŕefe.“

K. me ukorava pogledom. „Hej, sećaš li se kad nas je tata vodio da gledamo *Kralja lavova*?“

„Kako bih mogla da zaboravim?“ Vidim ga i sada, u prevelikoj teksas jakni i smeđim somotskim pantalonama, dok mu sunce češlja sede vlasi.

„Tek što smo prošli kroz vrata, a tata je poĉeo da ŕepa kao da se upravo vratio s ratišta na Foklandima.“

„Ali upalilo je. Dali su nam najbolja sedišta u dvorani.“

Smejem se, ali osećam da mi se u uglovima oĉiju skupljaju suze.

„Mamino lice... bila je tako poštiđena.“

„Svi smo bili. Ali tata je bio takav.“

„Tata je bio takav.“ Tuga preplavljuje Karen. „Razmišljaš li o njemu?“

„Svaki dan.“

„Misliš li da i mama razmišlja?“

„Znam da razmišlja, mada to nikad ne bi priznala.“

„Pretpostavljam da ne bi.“

Majka je nekad bila tako otvorena prema svima, prema nama, ali otkad je on preminuo, zatvorila se u sebe. K. i ja smo se iznova nadale, mada prećutno, da je majka koju smo nekad poznavale još uvek tu i samo čeka da je neko oslobodi.

Karen prelazi u drugi deo sobe i uzima s police par srebrnih cipela s visokom potpeticom, pa ih spušta pred mene i navlači na moja stopala jednu po jednu. Žuljaju mi prste. „U redu, daj da te pogledamo.“

Uzimam sestrinu ruku i puštam da me dovede pred ogledalo gde se suočavam s osobom koja je istovremeno ja i nije ja; to je verzija mene o kojoj sam razmišljala samo dok sam bila devojčica koja je u ruci držala čašu limunade, a stopalima nesmotreno mlatarala iznad jarka koji je okruživao našu farmu – ali čak i tad, samo nakratko. Sedela sam tako, posmatrala tamu i u taj veliki ponor bacila sve svoje nade, snove i vizije o budućnosti, zaklinjući se da ću se jednog dana, kada budem starija i mudrija i donekle prošarana borama, i ja baciti za njima.

I evo me sada, stojim na ivici i uplašena sam. Pred sobom vidim ženu koja mi se osmehuje iz ogledala i rukom prelazi niz čipkani brokat haljine, dok su joj stopala ugrurana u srebrne cipele s potpeticom, i uplašena sam. Ne zato što mi preti pad ili zbog neizvesnosti tame koja me iščekuje, već zato što znam da ću ponovo dobiti ono što sam jednom davno odbacila.

Svi su me upozoravali na prvi napad treme, koji je stigao tačno na vreme: dok sam jutros izlazila iz kade; upozoravali su me na voštano lice koje će me pogledati iz ogledala dok pred njim budem pažljivo proučavala sebe i svoju izvesnu budućnost. Upozoravali su me na instinktivnu želju da pobegnem; na poriv da se predam nekim užasnim grehovima pre nego što se predam Njemu. Pričali su o jezi za koju sam dugo mislila da je rezervisana samo za sportiste ili glumce; o kukavičjem srcu, mišjim rupama, slabosti u kolenima. Pričali su o stopalima koja se hlade od straha. *Ne moja*, razmišljala sam, *moja su stopala uvek hladna*.

Takođe su mi rekli i da ću se, u godinama koje dolaze, osvrtni na sve ovo i smejati – smejati apsurdnosti moje zabrinutosti i pomisli da za mene možda postoji neki drugi muškarac. I znala sam da je to tačno. Sve prolazne sumnje u stranu, Mark je jedino u životu u šta sam uvek bila sigurna.

Upravo me ta misao pokreće da zakoračim u nepoznato i u ponor.

„Izgledaš predivno“, kaže Karen, povlačeći porub moje haljine. „Jesi li spremna?“

„Spremna sam“, kažem uz osmeh. I tek tako, skačem.

Farma je bila mala. Hektar i po poluobrađive zemlje u čijem se središtu nalazila tipično britanska seoska kuća. Doselili smo se kad sam imala osam godina.

„Uživacete ovde“, rekao je tata dok smo se polako vozili uz krivudavi put posut šljunkom. Nikad ga nisam videla tako srećnog. „Imamo svi-njac, dovoljno prostora da nabavimo psa i ljuljašku pored jezerceta...“

„Pas!“, uzviknula je Karen širom otvorenih očiju.

„Tako je, K. Ali moraćeš da se staraš o njemu.“

„Hoću, obećavam.“

„Znam da hoćeš.“

Majka je ćutala. Pretpostavljam da je bila u jednom od onih njenih raspoloženja.

„A šta je sa mnom, tata?“ rekla sam.

„Pa, biće to i tvoj pas. Kako ćete ga zvati?“

Karen i ja smo se namrštile.

„Dečak? Zašto bismo želele dečaka?“

Tata se smejao i sećam se da sam pomislila koliko samo volim nabore u uglovima njegovih usana dok se smeje.

„U redu. Kako ćete je zvati?“

„Kuca!“, povikala je Karen, kao da je to nešto najočiglednije na svetu.

„Mislim da bi mogla malo više da se potrudiš, K.“

Karen se na trenutak zamislila.

„Džesika.“

I u trenu se raspršila sva veselost u kolima, a majka je počela da plače. Ono što je počelo kao mala drhtavica, kapanje iz napukle cevi, raslo je i raslo pri svakom okretu volana i na svakoj krivini na putu, sve dok nije eksplodiralo – sve dok se mi, Herkulanum i Pompeja, nismo udavili u tom potopu.

Tata je pokušavao da iz pepela izgradi nešto novo. „Hajde da nastavimo da se trudimo, važi?“ Stavio je svoju veliku ruku na majčin potiljak, nagnuo se ka njoj i poljubio joj uplakani obraz.

Nije trebalo da izgovaramo to ime.

Kada su se kola konačno zaustavila pred velikim, hrastovim vratima, ponelo me je uzbuđenje. Sećam se da sam istrčala iz kola, okrenula okruglu gvozdenu alku i trčala od sobe do sobe, razmičući izbledele zavese s motivima Vilijama Morisa i divila se kako čisto svetlo ističe i najmanju trunku prašine. U porodici nismo naročito visoki, što je i bolje, jer su tavanicu koja je izgledala kao da bi se svakog časa mogla urušiti podržavale nisko spuštene grede boje kafe. Nije to bilo bogzna šta – tek gole cigle i nelakirani hrastov pod, ali bilo je šarmantno i bilo je dom.

Na spratu, u dnu kuće, pronašla sam skrivenu sobu koja se davila u starim knjigama. Uzela sam u ruke knjigu koja mi je bila najbliža, obrišala prašinu s njenih korica nadlanicom i prinela je prozorskoj svetlosti. *Plišani zec*. Sviđao mi se način na koji mi se jezik pomerao u ustima dok bih izgovarala slogove tih reči.

Smestila sam se na topli, tvrdi pod, raskrilivši suknu među nogama, i oprezno sam otvorila knjigu kao da otvaram školjku. A ova školjka je kri-la biser. Jasno je se sećam, i to ne samo zato što sam je čitala mnogo puta nakon toga. Naizgled jednostavna priča, ali varljiva. Plišani zec, koga je jedan dečak dobio na poklon jednog božićnog jutra, pita se može li ikad postati *Stvaran*. Plišani konj govori zecu da biti Stvaran znači biti voljen. Jedne večeri, kada dečak ne uspeva da zaspi, dadilja mu stavlja zeca u krevet i njih dvojica postaju nerazdvojni – gde god da ide dečak, ide i zec. S vremenom, kroz igru i avanture, kada se zečje krzno olinjalo od ljubavi, a brci mu se otrcali i pohabali, zec je postao Stvaran. Jer ga je dečak voleo. Zec uči da je biti Stvaran bolno iskustvo; međutim, kad si Stvaran, ne mariš da osetiš bol.

Zatvorila sam knjigu i ponovo pogledala sobu: njenu nisku tavanicu, boju koja se ljušti i grandioznost koja je izbledela; parče tapeta koje se odlepilo od zida; rošave podne daske iz kojih su bez nekog naročitog reda, ali odlučno, virili ekseri. Nisam je tako zamišljala, ali to je bila moja soba; konačno sam imala svoju sobu.

„Eni? Eni, gde si?“

„Samo malo, mama.“ Nisam je uvek zvala majkom – bar ne tada.

„Eni, siđi dole, molim te.“

Glas joj je imao onaj poznati ton: molba koja krije naredbu. Nije se šalila. Zato sam pažljivo spustila knjigu i vratila se niz stepenice.

U prizemlju je stajao tata sa još uvek velikim, raširenim osmehom na licu. Prebacio je Karen preko ramena poput vatrogasca i smejaio se dok se ona vrpaljila i mahala nogama u vazduhu, pokušavajući da se dokopa tla. Konačno ju je spustio i čučnuo, obuhvativši joj obraze šakama.

„Jednog dana ćeš“, govorio je dok je nesigurnim kukovima održavao ravnotežu, „poželeti da te podignem, a ja neću biti u stanju.“

Karen je razmišljala o tome nekoliko trenutaka. Mislim da nikad nije pomislila da bi tata mogao ostariti. Iskreno, nisam ni ja.

„Jednog dana“, rekla je, dok joj se na licu javljala ozarenost, „ja ću poći ti tebe.“

Slatko se nasmejao. „Da, siguran sam da hoćeš. Ali prvo ćeš morati da porasteš i ojačaš. Hajde, pokaži mi mišiće.“

Karen je savila lakat i napregla se da zategne mišiće.

„Hej, lakše malo, tigrice. Izbiceš mi oči time.“

Karen se zakikotala i počela boksterski da udara tatu u grudi, koji bi se zateturao unazad pri svakom udarcu kao da je upravo imao nekoliko rundi s Džoom Frejzerom.

„Eni?“ Majka je ušla u prostoriju osvrćući se oko sebe. „O, tu si, odlično. Slušaj sad... i ti, Karen...“

„Da, mama?“

Karen je bila uspešna u izigravanju poslušne ćerke. Meni je to teško padalo – i dalje mi teško pada.

„Ovde će sve biti drugačije. Ovo je potpuno novi početak za sve nas. Zar ne, Dejvide?“

„Da, ali to ne znači...“

„Stvaraćemo novi život. Nove uspomene, nova prijateljstva, nove ideje. Prošlost ostaje za nama, čuješ li me?“

Brda Kenta presvučena su jesenjim bojama dok lagano putujemo krem rols-rojsom ka crkvi, a mašne boje lavande lepršaju s anđela opruženog na haubi. Poljska ševa prati naša kola; posmatram kako se svojim oivičenim krilima bele boje bori protiv kompleksnih talasa vetra dok uzleće,

samo da bi se potom obrušila na travnjak. Ptica se ponovo pojavljuje i na tren se izvan kola čuje pesma.

U kolima se čuje samo tišina. Pored mene sedi majka, tiha i prisebna. U tom trenutku mi deluje kao skoro savršen stranac. Gledam je dok odsutno posmatra naborana brda i vidim veliku prazninu. Vakuum u praznini.

Kola skreću poslednji put, i to na dugačak, krivudav prilaz koji vodi do velikih vrata crkve. Iznenada sam ponovo po prvi put na farmi: kad je tata bio na prednjem sedištu i prislonio dug poljubac na majčin obraz. Ona je teško plakala, a Karen, koja je bila pored mene, uopšte nije razumela šta se dešava; pokušavala je da izvuče zalutali kamenčić iz svoje čizme.

Krka se nadvija nad nama dok se prošlost povlači. Pitam se koliko li je kola, s nevestama širom otvorenih očiju, ovde bilo pre mene. Koliko je njih nervozno zakoračilo na šljunak? Koliko se njih ukopalo u mestu? A što se tiče onih odvažnih – koliko je njih bilo srećno do kraja života?

Kažu nam da svaka devojčica sanja da bude princeza, da bude nevesta. Ne i ja. Nisam odrasla planirajući svoje venčanje; odrasla sam planirajući svoju karijeru. Želela sam da *budem* neko, a ne nečija. Astronaut, ratnik, neko ko ruši planine, avanturista. Želela sam da sebe definišem, kao i da me svet upozna i razume, po sopstvenim pravilima, a ne po pravilima koja su za mene napisana pre mnogo godina. Ako nas istorija išemu uči, onda je to činjenica da su loši muškarci predugo ostajali nekažnjeni za preveliki broj loših dela. Istoriji je potrebno više loših žena: više Jovanki Orelanki, više Kleopatri, više Agripina; više žena koje se rđavo ponašaju. Zašto biste želele biti dobre žene, ako možete biti rđave?

Kola se zaustavljaju, a majka se ne pomera, ruku postavljenih u krilu kao što se postavlja i sto za večeru. Pitam se posmatram li ženu kakva ću i sama postati. *Ne*, kažem sebi, *ti ćeš biti bolja. Moraš biti bolja.*

Vozač obilazi kola i otvara mi vrata. Ptice se vraćaju, ali pesma im je sad drugačija, žalosna. Majka uzdiše.

„Predivno izgledate, gospođice“, govori vozač dok mi prihvata ruku i izvodi iz kola. „Vaš mladoženja je vrlo srećan čovek.“

„Kladim se da to kažete svim nevestama.“

On se osmehuje. „Samo onim lepim.“

„Hajde“, kaže majka. „Bolje bi bilo da se pojavimo tamo pre nego što počnu da brinu da li si pobegla.“ Podigla se, uspravila i s ponosom mi

pružila svoju levu ruku. Trudi se i zahvalna sam joj zbog toga. Okrećem se i posmatram vozača koji se naslonio na haubu kola prekrstivši nožne zglobove. Izgleda mi kao da mi nešto govori, ali ne uspevam da shvatim tačno šta. Dodiruje svoju kapu i pokazuje mi rukama da krenem napred.

Diši duboko, Eni. Sve je pod kontrolom.

U crkvi me dočekuje pedesetak različitih lica. Prijatelji, porodica, kolege, dobronamernici. Svi se istovremeno okreću kako bi me pogledali – mene, malu Eni s farme. Mene, koja sam nekad sanjala – i u tom sanjaranju bila odvažna – da ću jednog dana biti u centru pažnje, mada se to do danas nije desilo.

Nameravam da krenem, da napravim prvi, probni korak ka svojoj budućnosti, ali su mi stopala pustila korenje. Čuju se orgulje, a sve što osećam je hladna panika koja mi se spušta niz levu nogu, sve do tabana u srebrnim cipelama. *Upomoć*, želim da zavapim, ali nemam glasa. Zarobljenik u sopstvenom telu. Potom, baš kada pomislim da ja to ne mogu, baš kada pritisak mase postane pretežak, a orgulje proizvedu dubok ton, ugledam Marka na drugom kraju staze u starinskom odelu svetloplave boje. Zgodan, pouzdan, vragolasti Mark. Jedini muškarac koji je uspeo da mi odagna nevolju iz očiju. I dok pravim taj prvi korak preko praga staze i osećam kako me neka ruka povlači napred, kao što talas povlači izgubljenog mornara na obalu, iznad svega se nadam da ću ga usrećiti, jer me je on učinio Stvarnom.

Kad god me neko pita kako smo se Mark i ja upoznali, nikad tačno ne znam šta da mu kažem. Nije bilo udara groma niti nokauta; nije bilo šumskog požara niti glasne orkestarske muzike. Niko nije isključio gravitaciju, a okeani se nisu razdvojili. Bilo je nežno. Lagano. Bili smo dva hladna klikera koja su se doticala i pronalazila nešto topline.

Volim da kažem da smo se upoznali u bioskopu, dve usamljene duše u praznoj dvorani, jedva svesni jedno drugog, sve dok se svetla nisu upalila i nismo shvatili da smo tu samo nas dvoje; ili, da se sve vrtelo oko ispuštene rukavice, baš kao što je Pepeljuga ispustila svoju staklenu cipeлицu – samo da bi ona bila pokupljena, čuvana i vraćena u posed pravog vlasnika mnogo godina kasnije. Međutim, bilo je mnogo jednostavnije od toga. Štaviše, obično. Vidite, upoznali smo se u vozu. Ne u Orijent ekspresu niti u superbrzom vozu koji juri ka Kjotu radi prve *sakure* proleća. Ne. Upoznali smo se u vozu beg vagona restorana, na liniji koja je u 05.38 sati vodila do Londonskog mosta.

„Izvinite. Gospođice?“

Podigla sam pogled sa svog sedišta do prozora i ugledala zdepastog gospodina s naočarima naglašenog okvira kako se nadvija nada mnom.

„Možete li da pomerite svoju torbu?“

Seo je pored mene i otvorio novine koje su mi letele ka licu pri svakom naletu vetra u vagonu.

Voz je bio prepun krmeljavih putnika koji su tonuli u san i budili se iz njega, dok bi im glave padale na prozore ili ramena saputnika. Ista lica

koja dremaju na isti način, u istom vozu, koji prolazi pored istih predela. Morala sam da priznam da mi je život naleteo na rupu na putu, ili izleteo iz koloseka – što je potpuna ludost, jer bi se neko drugi u mojoj situaciji smatrao srećnikom. Imala sam dobar posao, mali ali savršen dvosoban stan u gradu, kuću na selu i pregršt bliskih prijatelja.

Imala sam sreće, ali nisam bila srećna i mrzela sam sebe zbog toga.

Opsedalo me je dosadno osećanje da mi je život nekako prazan. Pokušala sam da ga popunim u što većoj meri – učlanila sam se u teretanu, ali nisam imala motivaciju; počela sam da treniram karate, ali nisam se usuđivala da zadam udarac; puštala sam film, ali bih tokom celog njegovog trajanja prolazila kroz aplikacije za pronalaženje partnera na mom telefonu, prenuvši se tek kod objavne špice i zbog mrlje od crnog vina na farmerkama. Postojala sam, ali nisam živela.

Dakle, pretpostavljam da bi se moglo reći da sam tapkala u mestu. Međutim, pre nego što počne da vam se priviđa Bridžit Džons – usamljena devojka u velikom gradu koja traga za gospodinom Pravim ili gospodinom Daj šta daš – prestanite. Nikada mi nije bilo preterano stalo do romanse koju sam otpisala kao fikciju. Jedino sam povremeno u pijanom stanju odabirala nekog preko aplikacije (pri tome sam više njih odbila nego prihvatila), nisam tragala za ljubavlju i bila sam uverena da i ne bih znala šta tačno s njom da radim. Zamislite, dakle, koliko sam samo bila iznenađena kad je ljubav pronašla *mene*.

Voz se zaustavio na sledećoj stanici i on je ušao potpuno pribran, prolazeći kroz gomilu putnika koji su se borili za slobodno sedište. Dugačak pramen tamnosmeđe kose padao mu je preko čela, odmah iznad obrva. Stajao je nasred prolaza i jednom visoko podignutom rukom držao šipku kako bi održavao ravnotežu dok je voz ubrzavao napuštajući stanicu i ulazio u oštru krivinu. Bilo je nešto u tom njegovom držanju – prirodna gracioznost koja je odavala veliko samopouzdanje – kao i u načinu na koji se lagano osmehivao zbog nečeg na šta je upravo pomislio, a što je u meni podsticalo pregršt osećanja koja često ne umem da pretvorim u reči. Što sam ga više posmatrala, to sam bila sigurnija da ga poznajem: da poznajem posao koji je radio, ljude koje je upoznao, povorku bivših devojaka koje su ostavljale poruke gladne ljubavi na njegovoj govornoj pošti. Mogao je biti onakav kakav sam želela da bude.